28/01/2022

Πόσα χρέη πρέπει να ξεπληρώσουμε στις περασμένες γενιές!

/ Γνώμες

Της Ζήνας Λυσάνδρου-Παναγίδη,

Δημάρχου Λευκονοίκου

Φέτος, είχα μια όμορφη ιδέα να αφιερώσουμε το Ημερολόγιο του Δήμου Λευκονοίκου στους μικρασιάτες πρόσφυγες οι οποίοι βρήκαν απάγκιο στην κωμόπολή μας και ξαπόστασαν τις ταλαιπωρημένες ψυχές τους.

Σε ένα από τα σχόλια καλού φίλου ιστορικού, του Δρος Ανδρέα Κάρυου, εγγονού του ήρωα του Αχυρώνα, απάντησα ότι ήταν πιστεύω ένα χρέος μας απέναντι σε αυτούς τους αδελφούς μας οι οποίοι κόμισαν στοιχεία ενός άλλου πολιτισμού, ανώτερου. Και κατέληγα: «Πόσα χρέη πρέπει να ξεπληρώσουμε στις περασμένες γενιές!».

Ως Δήμος Λευκονοίκου και ιδιαίτερα ως Δήμαρχος νιώθω έντονα το αίσθημα αυτό του χρέους και της οφειλής προς τις γενιές που πέρασαν αλλά και προς τις γενιές που θα' ρθουν. Γιατί «κριτές θα μας δικάσουν οι αγέννητοι, οι νεκροί».

Αυτό ασφαλώς ισχύει για όλες τις κοινότητες και για όλους τους Δήμους. Δεν ξεφυτρώσαμε από το πουθενά. Κάποιοι άλλοι πριν από μας προετοίμασαν το έδαφος. Στα δικά τους πατήματα πατήσαμε και προχωράμε. Τις δικές τους υποθήκες και τα δικά τους πιστεύω ακολουθούμε. Για ό,τι είμαστε και για όσα πρεσβεύουμε, κάποιοι άλλοι φρόντισαν να μας τα μεταδώσουν. Κι εμείς πήραμε τη σκυτάλη και προχωράμε με τη βοήθεια του Θεού.

Πόσα χρέη, λοιπόν, πρέπει να ξεπληρώσουμε στις περασμένες γενιές; Πάμπολλα, απαντώ. Όσα και να κάνουμε, θα είναι ελάχιστα μπροστά στη δική τους προσφορά. Μόνο να σκεφτούμε ότι αυτοί οι ευλογημένοι σε καιρούς χαλεπούς, σκλαβιάς και αποικιοκρατίας, μεγαλούργησαν με τα ελάχιστα μέσα που διέθεταν. Διέθεταν, όμως, ψυχή και ήθος και μεγαλοσύνη καρδίας.
Καταρχάς και πρωτίστως, κράτησαν το γένος μας ελληνικό και ορθόδοξο. Λίγο δεν είναι. Μεγάλη η δόξα τους! Πέρασαν μέσα από συμπληγάδες και κατάφεραν να κρατήσουν αλώβητο το πρόσωπό μας. Την ταυτότητα και την ιδιοπροσωπία μας.

Επιπρόσθετα, μέσα σε καιρούς έσχατης ανέχειας και ένδειας, κατάφεραν και ορθοπόδησαν και δημιούργησαν πολιτισμό. Κάποιες φωτεινές μορφές ξεπήδησαν και λειτούργησαν ως φωτοδότες για τους υπόδουλους σκλάβους.

Ειδικότερα, εκπροσωπώντας τους δημότες Λευκονοίκου, θα ήθελα να αναφερθώ στους προγόνους μας οι οποίοι με τη βιοτή και το ήθος τους, με το modus viventi τους, δηλ. τον τρόπο της ζωής τους, τα ιδανικά και τις αξίες τους, όπως τους τα κληροδότησαν οι αιώνες, συνέβαλαν στο μεγαλείο και στην ευδοκίμηση της κωμόπολής μας.

Θα ξεκινήσω με τον Μητροπολίτη Κυπριανό Οικονομίδη (1833-1886). Κοντά του στη Μητρόπολη φιλοξένησε και τον Εθνικό μας Ποιητή, τον Βασίλη Μιχαηλίδη, , όπως και τον δικηγόρο και πολιτευτή, Ιωάννη Οικονομίδη, τον οποίο βοήθησε να σπουδάσει νομικά στην Αθήνα. Αν δεν υπήρχε ο επίσκοπος Κυπριανός, ο Ιωάννης Οικονομίδης δεν θα μορφωνόταν και δεν θα ίδρυε το Ταμιευτήριο «Η Λευκωσία» το 1899

(πρόδρομο της Τράπεζας Κύπρου) ούτε την πρώτη Συνεργατική Τράπεζα, τη «Χωρική Τράπεζα Λευκονοίκου» το 1909, μαζί με το άλλο μεγάλο τέκνο της κωμόπολής μας, τον δάσκαλο Μάρκο Χαραλάμπους, του οποίου υπήρξε και μέντορας. Ο δάσκαλος ο Μάρκος ήταν η ζώσα παρουσία του πνευματικού ανθρώπου εκείνες τις εποχές της αμάθειας και της ανελευθερίας.

Αναμφίβολα, πρέπει να μνημονεύσουμε και την πρώτη δασκάλα του Λευκονοίκου, την Κυριακή Θεοδώρου, η οποία διορίστηκε το 1908 στο Παρθεναγωγείο Λευκονοίκου, όπου δίδασκε τις λιγοστές μαθήτριές της γράμματα αλλά και την τέχνη του εργόχειρου, ασπροκεντήματα, πλέξιμο, κοπτική και ραπτική. Η συμβολή της στην ανύψωση της θέσης της γυναίκας του Λευκονοίκου ήταν ανυπολόγιστη.

Αναντίλεκτα, ανάμεσα στις προσωπικότητες της κωμόπολής μας συγκαταλέγεται και ο Άρχων Πρωτοψάλτης της Εκκλησίας της Κύπρου, Θεόδουλος Καλλίνικος, όπως και ο οικονομολόγος Χριστοφής Οικονομίδης, οι οποίοι ζούσαν στη Λευκωσία.

Τη μεγαλύτερη, όμως, ευγνωμοσύνη, νιώθουμε για τον μέγα ευεργέτη μας, τον Γεώργιο Μ. Καμιντζή, προς τιμήν του οποίου ονομάστηκε και η Ανωτέρα Σχολή Λευκονοίκου, Καμίντζειος Ανωτέρα Σχολή, το 1946, στην ύπαρξη της οποίας οφείλεται το μεγάλο ποσοστό αποφοίτων Γυμνασίου σε όλη την περιοχή του Λευκονοίκου. Πόσα παιδιά και από τα γύρω χωριά απόλαυσαν το αγαθό της μόρφωσης! Αν δεν υπήρχε η Καμίντζειος Ανωτέρα Σχολή, πολύ λίγοι μαθητές και ακόμη λιγότερες μαθήτριες θα μπορούσαν να φοιτούν σε σχολεία των πόλεων.

Οι ευεργεσίες του συνεχίστηκαν και τη δεκαετία του 1960, όταν κατέβαλε το μεγαλύτερο ποσόν για την κατασκευή της μεγαλόπρεπης Αίθουσας Τελετών του Γυμνασίου μας, η οποία εγκαινιάστηκε από τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο στις 26 Μαΐου 1968. Τέτοια αίθουσα δεν συνάντησα σε κανένα σχολείο μας όλα αυτά τα χρόνια!

Γενικά, η περιρρέουσα ατμόσφαιρα στην κωμόπολή μας, και κυρίως οι εκπαιδευτικοί μας, οι ιερείς μας και οι γονείς μας, μας δίδασκαν το ελεύθερο φρόνημα, την αγάπη για την πατρίδα, τον ετεροκεντρισμό της αγάπης, το ήθος και την ευπρέπεια, τη σεμνότητα, την εργατικότητα, την ανεκτικότητα, την εγκαρδιότητα, την αλληλοβοήθεια, το μέτρο και την αρετή!

Σε όλους και όλες χρωστάμε πάρα πολλά. Με τις δυνάμεις που διαθέτουμε, προσπαθούμε να τους ξεπληρώσουμε έστω και ένα μέρος από όσα τους οφείλουμε! Τους εκφράζουμε τον θαυμασμό και την αγάπη μας. Πιο πολύ, όμως, την ευγνωμοσύνη μας, που είναι μεγάλη αρετή!